

Bruksela, 26 maja 2025 r.
(OR. en)

9395/25

DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	26 maja 2025 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	7403/25 + ADD 1
Dotyczy:	Sprawozdanie specjalne nr 18/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Unijne wsparcie finansowe na rzecz systemów opieki zdrowotnej w wybranych krajach partnerskich: Ogólne cele strategiczne są realizowane, lecz skuteczność interwencji ograniczają problemy w zakresie koordynacji i trwałości” – Konkluzje Rady (26 maja 2025 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady dotyczące sprawozdania specjalnego nr 18/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Unijne wsparcie finansowe na rzecz systemów opieki zdrowotnej w wybranych krajach partnerskich: Ogólne cele strategiczne są realizowane, lecz skuteczność interwencji ograniczają problemy w zakresie koordynacji i trwałości”, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4099. posiedzeniu, które odbyło się 26 maja 2025 r.

**Konkluzje Rady dotyczące sprawozdania specjalnego nr 18/2024 Europejskiego Trybunału
Obrachunkowego pt. „Unijne wsparcie finansowe na rzecz systemów opieki zdrowotnej
w wybranych krajach partnerskich:**

**Ogólne cele strategiczne są realizowane, lecz skuteczność interwencji ograniczają problemy
w zakresie koordynacji i trwałości”**

1. Rada z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne nr 18/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące unijnego wsparcia finansowego na rzecz systemów opieki zdrowotnej w wybranych krajach partnerskich. W sprawozdaniu oceniono unijne wsparcie finansowe na rzecz sektora opieki zdrowotnej w krajach partnerskich w okresach programowania 2007–2013 i 2014–2020 oraz w okresie 2021–2027 (do początku 2024 r.). W każdym z dwóch pierwszych okresów wsparcie to wyniosło ponad 3 mld euro, a w bieżącym okresie (do daty objętej sprawozdaniem) – ponad 2 mld EUR. Rada przyjmuje do wiadomości ustalenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu.
2. Rada podtrzymuje swoje zobowiązanie do pełnej realizacji strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie, wspieranej również przez Wysokiego Przedstawiciela, i przywołuje swoje konkluzje w sprawie Strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie – Lepsze zdrowie dla wszystkich w zmieniającym się świecie¹. W konkluzjach tych wezwano do zwiększenia ambicji poprzez stosowanie wszechstronnego podejścia, od skupiania się na ratowaniu życia i ograniczaniu występowania i rozprzestrzeniania się chorób po również propagowanie zdrowia i dobrostanu, w tym zdrowia psychicznego i zwalczania dyskryminacji i stygmatyzacji, w szczególności w odniesieniu do kobiet i dziewcząt, dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób LGBTI, ludności rdzennej oraz osób i społeczności podatnych na zagrożenia lub marginalizowanych oraz migrantów i osób wysiedlonych. Rada potwierdza, że zdrowie na świecie wymaga skutecznych działań wielostronnych i inkluzywnych partnerstw z udziałem wielu zainteresowanych stron, gdyż elementy te są podstawowymi filarami polityki zewnętrznej UE, koniecznymi do wzmocnienia międzynarodowego porządku opartego na zasadach. Rada podtrzymuje również swoje zaangażowanie na rzecz partnerstwa UE–UA na rzecz zdrowia na świecie.

¹ Dok. ST 5908/24 z 29 stycznia 2024 r.

3. Rada podkreśla ważną rolę, jaką współpraca na rzecz rozwoju odgrywa w dziedzinie zdrowia, oraz znaczenie ścisłej współpracy, na równych zasadach, z krajami partnerskimi w zakresie zwiększania równego dostępu do produktów i usług zdrowotnych, wzmacniania systemów opieki zdrowotnej w kierunku powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego oraz przyczyniania się do zapobiegania pandemiom, gotowości i reagowania na nie. Zdrowie na świecie jest jednym z kluczowych filarów polityki zewnętrznej UE, w tym inicjatyw w dziedzinie zdrowia w ramach Global Gateway i Drużyny Europy. Rada potwierdza wiodącą rolę UE i jej państw członkowskich w polepszaniu – wraz z partnerami – zdrowia na świecie w oparciu o solidarność, humanitaryzm, sprawiedliwość, równość płci i przestrzeganie praw człowieka. Zapewnienie strategicznej spójności naszych polityk i wsparcia finansowego z priorytetami i systemami krajów partnerskich ma ogromne znaczenie.
4. Rada przypomina, że unijne wsparcie na rzecz zdrowia w krajach partnerskich przyczynia się do osiągnięcia ogólnego celu polityki rozwojowej UE, jakim jest ograniczenie, a ostatecznie wyeliminowanie skrajnego ubóstwa. Zgodnie z międzynarodowym podejściem do zdrowia, w szczególności z celem zrównoważonego rozwoju nr 3 ONZ, UE zapewnia finansowanie na rzecz systemów opieki zdrowotnej krajów partnerskich za pośrednictwem programów dwustronnych i regionalnych oraz inicjatyw w dziedzinie zdrowia w ramach Drużyny Europy, organizacji partnerskich ONZ, takich jak Światowa Organizacja Zdrowia, oraz innych wielostronnych organizacji partnerskich, takich jak Globalny Fundusz na rzecz Walki z AIDS, Gruźlicą i Malaria, Globalny Sojusz na rzecz Szczepionek i Szczepień (GAVI) oraz Fundusz Pośrednictwa Finansowego.
5. Rada odnotowuje z zadowoleniem wnioski Trybunału, że UE udzielała wsparcia na różne interwencje w dziedzinie zdrowia, które były zgodne z potrzebami poszczególnych krajów, oraz że wsparcie UE przyczyniło się do funkcjonowania ich systemów opieki zdrowotnej.
6. Rada przyjmuje do wiadomości wnioski Trybunału, że w przydziale środków finansowych wystąpiły niedociągnięcia, że projekty nie były w pełni skuteczne ze względu na problemy w zakresie koordynacji i trwałości oraz że monitorowanie nie zapewniło pełnego obrazu działań Komisji w sektorze zdrowia.
7. Rada odnotowuje ograniczony zakres zawartej w sprawozdaniu specjalnym dogłębnej analizy wsparcia zdrowotnego UE na miejscu, obejmującej tylko trzy państwa – Burundi, Demokratyczną Republikę Konga (DRK) i Zimbabwe. Rada zauważa ponadto, że w sprawozdaniu skoncentrowano się na wsparciu na szczeblu globalnym i krajowym, ale nie uwzględniono inicjatyw regionalnych.

8. Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zawiera spostrzeżenia na temat unijnego wsparcia na rzecz zdrowia w krajach partnerskich, a także następujące zalecenia dotyczące przyszłego wsparcia: lepsze dopasowanie potrzeb krajów i przydziału środków na ochronę zdrowia; ustalenie jasnych kryteriów finansowania globalnych inicjatyw w dziedzinie zdrowia; poprawa analizy potrzeb i koordynacji dystrybucji sprzętu i leków; analiza racjonalności kosztów zarządzania; unikanie powielania działań i zapewnienie synergii; kompleksowe monitorowanie wsparcia UE; promowanie trwałości systemów opieki zdrowotnej oraz nadanie większego znaczenia konserwacji sprzętu.
9. Ponadto Rada przyjmuje do wiadomości kompleksowe odpowiedzi Komisji załączone do sprawozdania specjalnego i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja przyjęła, w całości lub częściowo, wszystkie zawarte w nim zalecenia. Rada odnotowuje dodatkowe przykłady najlepszych praktyk przedstawione przez Komisję w jej odpowiedziach na sprawozdanie specjalne.

Lepsze dopasowanie potrzeb krajów i przydziału środków na ochronę zdrowia

10. Rada przyjmuje zawarte w sprawozdaniu ETO ustalenie, w którym zwrócono uwagę na różnice między rankingiem krajów partnerskich według ich potrzeb zdrowotnych a geograficznym przydziałem pomocy zdrowotnej UE, oraz zalecenie, by skoordynować przydział środków finansowych na rzecz inicjatyw globalnych i regionalnych oraz na rzecz dwustronnego wsparcia dla poszczególnych krajów oraz, w miarę możliwości, przywrócić równowagę w ramach tego przydziału. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza udoskonalić kryteria opracowywania rankingu krajów i zastanowić się, w jaki sposób odpowiednio uwzględnić ten ranking w kolejnym okresie programowania. Rada kładzie nacisk na potrzebę odpowiedniego uwzględniania potrzeb krajów partnerskich podczas przydzielania unijnych środków finansowych na opiekę zdrowotną. Rada podkreśla, że integracja wsparcia na szczeblu globalnym, regionalnym i krajowym ma kluczowe znaczenie dla poczynienia postępów w kwestiach zdrowotnych za pośrednictwem strategii w dziedzinie zdrowia na świecie oraz realizacji projektów związanych ze zdrowiem w ramach strategii Global Gateway.

Ustalenie jasnych kryteriów finansowania globalnych inicjatyw w dziedzinie zdrowia i poprawa dokumentacji procesu przydziału środków

11. Rada zaznacza, jak ważne jest ustalenie jasnych, szczegółowych i, w stosownych przypadkach, wymiernych kryteriów finansowania globalnych inicjatyw w dziedzinie zdrowia oraz ulepszenie dokumentacji tego procesu, jak podkreślono w sprawozdaniu specjalnym ETO. Rada z satysfakcją stwierdza, że Komisja – zgodnie z tym, co przedstawiła w swoich odpowiedziach – uwzględnia już elementy jakościowe i ilościowe podczas przydzielania środków finansowych na globalne inicjatywy w dziedzinie zdrowia, i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do ulepszenia dokumentacji tego procesu we współpracy z państwami członkowskimi UE.

Poprawa analizy potrzeb i koordynacji dystrybucji sprzętu i leków

12. Rada zgadza się z ustaleniem ETO, że można by jeszcze bardziej usprawnić koordynację dystrybucji sprzętu i leków w krajach partnerskich. Rada zwraca uwagę na podejście Drużyny Europy do koordynacji polityk i działań związanych ze zdrowiem, wprowadzone w odpowiedzi na pandemię COVID-19, a także wdrożone w odniesieniu do analizowanych obszarów współpracy. Rada przyjmuje do wiadomości odpowiedzi Komisji wskazujące na niewystarczające finansowanie zarówno ze strony darczyńców, jak i rządów, co prowadzi do przypadków wyczerpania zapasów. Rada z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do współpracy z krajami partnerskimi, aby pomóc im w opracowaniu strategii zdrowotnych oraz w dalszym zwiększaniu ich zdolności w zakresie analizy potrzeb, planowania i koordynacji.

Analiza racjonalności kosztów zarządzania

13. Rada przyjmuje do wiadomości zawarte w sprawozdaniu specjalnym ETO spostrzeżenie, że na koszty interwencji w sektorze zdrowia miała wpływ kaskadowa struktura wdrażania, oraz podkreśla, jak ważne jest usprawnienie analizy racjonalności przewidzianych w budżecie kosztów zarządzania. Rada przypomina o znaczeniu przestrzegania ram regulacyjnych i określonych w nich limitów dotyczących kosztów zarządzania, uważa jednak, że można poprawić mające zastosowanie wskazówki i instrukcje, oraz z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji w tym zakresie.

Unikanie powielania działań i zapewnienie synergii między wspieranymi globalnymi inicjatywami w dziedzinie zdrowia

14. Rada podkreśla, jak ważne jest unikanie powielania działań oraz zapewnienie komplementarności i koordynacji między globalnymi inicjatywami w dziedzinie zdrowia, aby zapewnić skuteczność, realizując przy tym w pełni agendę z Lusaki. Rada podkreśla pozytywny wkład, jaki globalne inicjatywy w dziedzinie zdrowia w ramach Drużyny Europy wnoszą w zapewnianie synergii i komplementarności, docenia prace prowadzone w tym zakresie przez Komisję i z zadowoleniem przyjmuje jej odnowione wysiłki na rzecz zapewnienia synergii między wspieranymi globalnymi inicjatywami w dziedzinie zdrowia. Rada wzywa służby Komisji i ESDZ, wraz z delegaturami UE, by współpracowały z państwami członkowskimi w celu lepszego wyeksponowania unijnych środków finansowych wśród docelowych grup ludności w krajach partnerskich.

Określenie wskaźników umożliwiających kompleksowe monitorowanie wsparcia UE dla sektora zdrowia

15. Rada przywołuje zawarte w sprawozdaniu specjalnym zalecenie ETO dla Komisji, aby określiła kompleksowe wskaźniki dotyczące interwencji UE w sektorze zdrowia oraz oceniła wykonalność zastosowania proporcjonalnej metody do celów raportowania rezultatów interwencji UE w przypadku funduszy pochodzących od wielu darczyńców. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza dostosować swoje wskaźniki do istniejących wskaźników i ram zgodnie z agendą z Lusaki. W tym względzie Rada podkreśla, że należy zapewnić, by wysiłki na rzecz monitorowania i przypisywania rezultatów były podejmowane w ścisłej koordynacji ze wszystkimi partnerami i starannie wyważone z potrzebą odpowiedzialności i dostępnymi możliwościami. Rada z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że Komisja zamierza dokonać dalszej oceny wykonalności stosowania proporcjonalnej metody raportowania rezultatów interwencji UE, które to rezultaty będą oparte na dowodach, wspólnie opracowywane, odpowiednie i uwzględniające aspekt płci.

Podjęmowanie działań na rzecz promowania trwałości systemów opieki zdrowotnej

16. Rada podkreśla, jak ważne jest opracowanie jasnych strategii transformacji i wyjścia, aby zapewnić trwałość systemów opieki zdrowotnej i postępy w kierunku osiągnięcia powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego i celów zrównoważonego rozwoju; uznaje w tym względzie kluczową rolę agendy z Lusaki. Rada zaznacza, że w dyskusjach na temat systemów opieki zdrowotnej powinny uczestniczyć wszystkie odpowiednie podmioty, w tym rządy krajów partnerskich, oraz że w ramach tych dyskusji powinno się zachęcać do mobilizacji zasobów krajowych, uwzględniając jednocześnie wyzwania związane z funkcjonowaniem w trudnych warunkach. Rada z zadowoleniem przyjmuje bieżące prace Komisji na rzecz poprawy trwałości systemów opieki zdrowotnej i zachęca do usprawnienia aspektów trwałości, mobilizacji zasobów krajowych i odpowiednich strategii wyjścia w planowaniu i programowaniu działań UE i inicjatyw Drużyny Europy.

Nadanie większego znaczenia konserwacji sprzętu dostarczanego w ramach projektów

17. Rada zgadza się z zaleceniem zawartym w sprawozdaniu specjalnym ETO, aby uwzględnić aspekt konserwacji sprzętu przy jego zamawianiu oraz aby podjąć działania mające pomóc w ustanowieniu kultury i rutyny konserwacji wśród zainteresowanych stron. Rada wyraża zadowolenie z faktu, że Komisja zamierza uwzględnić to zalecenie w ramach dialogu z partnerami wykonawczymi i krajami partnerskimi oraz przy opracowywaniu specyfikacji istotnych warunków zamówienia w przetargach zarządzanych bezpośrednio przez Komisję. Rada dostrzega wyzwania związane ze zmianą zachowań i kultury w odniesieniu do konserwacji sprzętu i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do prowadzenia działań na rzecz podnoszenia świadomości i do zapewniania szkoleń z konserwacji sprzętu przy jego dostawie.
18. Rada zwraca się do Komisji, by szybko podjęła działania służące realizacji zaleceń zawartych w sprawozdaniu specjalnym. Rada zachęca Komisję, by przeanalizowała, zidentyfikowała i, w razie potrzeby, zajęła się ewentualnymi wyzwaniami systemowymi we wszystkich przypadkach, w których wyzwania wskazane w zaleceniach Trybunału mogą świadczyć o powtarzających się problemach we wdrażaniu programów Komisji.